

การศึกษาผลลัพธ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบวัสดุกรรการสื่อและภาษาความรู้ 5 ขั้น (SE) ร่วมกับ
การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD

พัชรินทร์ ศรีพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา habilitat

สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พัชรินทร์ ศรีพล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.นพณิช เรืองวิรินทร์)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.เชษฐ์ ศรีสวัสดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา เกียรติยา)
..... กรรมการ
(ดร.นพณิช เรืองวิรินทร์)

..... กรรมการ
(ดร.เชษฐ์ ศรีสวัสดิ์)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานันท์)

คณะกรรมการศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิก)
วันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศคุณปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยการให้คำปรึกษา การแนะนำแนวทางในการดำเนินงาน และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานจากที่ปรึกษาหลัก ดร.นพมณี เข็มวัชรินทร์ และที่ปรึกษาร่วม ดร.เขยญสู ศรีสวัสดิ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา เนียมรักษ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์วัฒนา มนต์วิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน อาจารย์กล่าววิไม้ สิงหนาท ดร.สมพงษ์ บันหุ่น และ ดร.สาวลักษณ์ โรมา ที่กรุณารับเมื่อผ่านการคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ต่อผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครุและขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนชลกันยานุกูล แสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ยมในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือ

ขอขอบคุณนักศึกษายาบริญญา โภสาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี่ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ คุณตา คุณยาย และญาติ ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุน เป็นกำลังใจที่ดีในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดีเยี่ยม

พัชรินทร์ ศรีพล

54910232: สาขาวิชา: การสอนวิทยาศาสตร์; กศ.ม. (การสอนวิทยาศาสตร์)

คำสำคัญ: วัสดุจัดการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E)/ การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD/
ผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาเคมี/ เจตคติต่อวิชาเคมี

พัฒนทรัพ ศรีพล: การศึกษาผลลัพธ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาเคมีของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบวัสดุจัดการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E)
ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD (THE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT
AND SCIENTIFIC ATTITUDE IN CHEMISTRY FOR GRADE 10 STUDENTS USING THE
INQUIRY CYCLE (5E) LEARNING METHOD TOGETHER WITH THE COOPERATIVE
LEARNING METHOD STAD TECHNIQUE.) คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์: นพมลี
เชื้อวัฒนทรัพ, Ph.D., เชษฐ์ ศรีสวัสดิ์, Ed.D. 260 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การศึกษารั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาเคมีและเจตคติต่อ
วิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบวัสดุจัดการสืบเสาะหา
ความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชลกันยานุกูลแสนสุข ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555
ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการ
จัดการเรียนรู้วิชาเคมีโดยใช้รูปแบบวัสดุจัดการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบ
ร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง พอดิเมอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบบทดสอบวัด
ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้วิชาเคมีและแบบวัดเจตคติต่อวิชาเคมี ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของคะแนนวัดผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาเคมีและเจตคติต่อวิชาเคมีก่อนเรียนและ
หลังเรียน โดยใช้สูตร (t -test) แบบ Dependent Sample และเปรียบเทียบผลลัพธ์ทางการเรียนวิชา
เคมีและเจตคติต่อวิชาเคมีกับเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้สูตร (t -test) แบบ One Sample

ผลการวิจัย พบว่าผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่
ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบวัสดุจัดการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ
เทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าเกณฑ์ที่
กำหนดคือร้อยละ 70 และเจตคติต่อวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดย
ใช้รูปแบบวัสดุจัดการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ
ระดับมาก (ระดับ 4)

54910232: MAJOR: SCIENCE TEACHING; M.Ed. (SCIENCE TEACHING)

KEYWORDS: INQUIRY CYCLE (5E) LEARNING METHOD/ COOPERATIVE LEARNING
METHOD STAD TECHNIQUE / LEARNING ACHIEVEMENT /
SCIENCNTIFIC ATTITUDE IN CHEMISTRY

PATCHARIN SRIPHON : THE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT AND
SCIENCTIFIC ATTITUDE IN CHEMISTRY FOR GRADE 10 STUDENTS USING THE
INQUIRY CYCLE (5E) LEARNING METHOD TOGETHER WITH THE COOPERATIVE
LEARNING METHOD STAD TECHNIQUE. THESIS ADVISOR: NOPMANEE
CHAUVATCHARIN, Ph.D., CHADE SIRISAWAT, Ed.D. 260 P. 2013.

The purposes of this research were to study science learning achievement and scientific attitude in chemistry of grade ten students using the inquiry cycle (5E) learning method together with the cooperative learning method STAD technique. The samples for this research consisted of 45 grade ten students from Chonkanyanukoon saensuk school, Chonburi province. The simple random sampling method was used in selecting an experiment group. The research instruments were the lesson plans in the topic of polymer, science achievement test and scientific attitude in chemistry test. The data were analyzed by comparing the difference of an achievement scores and scientific attitude in chemistry pretest and posttest using dependent sample t-test and comparing the difference of an achievement and scientific attitude in chemistry with the criterion using one sample t-test.

The research findings were showed that the posttest science learning achievement of grade ten students after using the inquiry cycle (5E) learning method together with the cooperative learning method STAD technique was significantly higher than pretest and a defined criteria was 70 percent at .05 level. The posttest scientific attitude in chemistry of the students after they were taught by the inquiry cycle (5E) learning method together with the cooperative learning method STAD technique was higher than the pretest and a defined criteria was level 4 at .05 level.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
สารบัญ	๒
สารบัญตาราง	๓
สารบัญรูปภาพ	๔
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความต้ากซูของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	9
การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์.....	15
ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง.....	22
รูปแบบการเรียนการสอนแบบวัดขั้นการสื่อสารความรู้ ๕ ขั้น (SE).....	31
การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD.....	39
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์.....	54
เจตคติต่อวิทยาศาสตร์.....	59
เกณฑ์ที่กำหนด.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
รูปแบบการวิจัย.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
5 สรุปผล อภิปรายผล และขอเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผลการวิจัย.....	102
ขอเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก.....	115
ภาคผนวก ข	124
ภาคผนวก ค	174
ภาคผนวก ง	256
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	260

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Cycle หรือ 5Es)	35
2 บทบาทนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Cycle หรือ 5Es)	37
3 แสดงการกำหนดคะแนนพื้นฐานเริ่มแรก โดยใช้ผลการเรียนของภาคเรียนที่ผ่านมา จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน	49
4 เจตคติ	60
5 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design	73
6 แสดงการกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบวัสดุการการสืบเสาะ หาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD	74
7 การวิเคราะห์ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระที่ 3 เรื่อง พอลิเมอร์	78
8 การกำหนดจำนวนแบบทดสอบที่ต้องการให้สอดคล้องระหว่างสาระการเรียนรู้กับ จุดประสงค์การเรียนรู้	83
9 วิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของเจตคติและน้ำหนักในแบบวัดเจตคติต่อวิชาเคมี	88
10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบวัสดุการการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD	96
11 คะแนนพัฒนาการเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละแผน	97
12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบวัสดุการการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับ การเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 70 (21 คะแนนจากคะแนนเต็ม 30 คะแนน)	98
13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดเจตคติต่อวิชาเคมีก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบวัสดุการการสืบเสาะ หาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเขตคติต่อวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้รูปแบบวัดจัดการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD กับเกณฑ์ที่กำหนด คือ ระดับมาก (ระดับ 4)	100
15 แสดงค่าการประเมินระดับความหมายสมของผู้เชี่ยวชาญ แผนที่ 1 เรื่อง การเกิดพอลิเมอร์	125
16 แสดงค่าการประเมินระดับความหมายสมของผู้เชี่ยวชาญ แผนที่ 2 เรื่อง การสังเคราะห์พอลิเมอร์	127
17 แสดงค่าการประเมินระดับความหมายสมของผู้เชี่ยวชาญ แผนที่ 3 เรื่อง โครงสร้างและสมบัติของพอลิเมอร์	129
18 แสดงค่าการประเมินระดับความหมายสมของผู้เชี่ยวชาญ แผนที่ 4 เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากพอลิเมอร์ (พลาสติก)	131
19 แสดงค่าการประเมินระดับความหมายสมของผู้เชี่ยวชาญ แผนที่ 5 เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากพอลิเมอร์ (ยางและเส้นใยสังเคราะห์)	133
20 แสดงค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การเกิดพอลิเมอร์	135
21 แสดงค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการสังเคราะห์พอลิเมอร์	136
22 แสดงค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง โครงสร้างและสมบัติของพอลิเมอร์	137
23 แสดงค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากพอลิเมอร์ (พลาสติก)	138
24 แสดงค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ผลิตภัณฑ์จากพอลิเมอร์ (ยางและเส้นใยสังเคราะห์)	139
25 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับคุณประสพ ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาเคมี	140
26 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาเคมี เรื่อง พอลิเมอร์	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27 แสดงค่า p , q และ pq ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาเคมี เรื่อง พอลิเมอร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ข้อสอบปรนัย) จำนวน 30 ข้อ	143
28 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความที่แสดงถึงเขตคิดเหตุวิชาเคมีในด้านต่างๆ	146
29 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ของแบบทดสอบคิดเหตุวิชาเคมี	147
30 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	149
31 คะแนนเขตคิดเหตุวิชาเคมีที่ได้จากการทำแบบวัดเขตคิดเหตุวิชาเคมี ก่อนเรียนและหลังเรียน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	150
32 แสดงการคำนวณหาค่า t-test ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows	151
33 แสดงการคำนวณหาค่า t-test ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ที่กำหนด คือ 21 คะแนน โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows	152
34 แสดงการคำนวณหาค่า t-test ของแบบวัดเขตคิดเหตุวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows	153
35 แสดงการคำนวณหาค่า t-test ของแบบวัดเขตคิดเหตุวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับเกณฑ์ที่กำหนด คือ ระดับมาก (ระดับ 4) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows	154
36 การจัดกลุ่มนักเรียนตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ	155
37 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มคละความสามารถตามรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ	157
38 คะแนนพัฒนาการของการทดสอบย่อยหลังแผนที่ 1	159
39 คะแนนพัฒนาการของการทดสอบย่อยหลังแผนที่ 2	162
40 คะแนนพัฒนาการของการทดสอบย่อยหลังแผนที่ 3	165
41 คะแนนพัฒนาการของการทดสอบย่อยหลังแผนที่ 4	168
42 คะแนนพัฒนาการของการทดสอบย่อยหลังแผนที่ 5	171

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
2 การเรียนรู้แบบวจัยการสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น.....	34
3 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้.....	82
4 แสดงขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	87
5 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบวัดเขตติอุปกรณ์.....	90
6 เปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละแผนกับคะแนน พัฒนาการเฉลี่ยทั้งหมด 5 แผนก.....	97